

Nr 153.

Av herr **Dalberg**, om viss ändring i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

När lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets fullgörande på landet antogs, blev den, som rubriken anger, gällande för landet. Då fanns ej inom vägdistriktet flera betydande köpingar och municipalsamhällen, och de få, som funnos, hade ej i vanliga fall sådan utveckling, att de kunde jämföras med städer ifråga om behovet att underhålla sina vägar och gator.

Sedermera ha dock dessa samhällen så utvecklats, att de i vanliga fall kunna jämföras med städerna. Detta var ock klart för de kommitterade, som en längre tid hade under utredning förslag till ny väglag, enär i deras förslag bestämdes, att dessa samhällen skulle jämföras med städerna. Vid överarbetning av förslaget togos de dock med i förslaget till ny väglag, men skulle dock få viss ersättning för övertagande och underhåll av vägar och gator. Det var på grund härav, som Kungl. Maj:t i proposition nr 100 år 1922 föreslog i 1 kap. 15 §, att sådant samhälle skulle vara skyldigt att i den mån vägen skall vara å planlagt område upplåten för begagnande såsom gata för vägdistriktets räkning utföra väghållningen mot ersättning. Mot denna bestämmelse synes varken utskottet eller reservanter haft anmärkning. Hade ej lagförslaget av andra principiella orsaker förkastats, skulle dessa samhällen ha erhållit genom nämnda paragraf en mera rättvis ställning till vägdistriktet än nu är fallet.

Sedan har lagen av 1891 i andra fall moderniserats, varav det viktigaste är, att vägkassan kan övertaga in natura underhållet av en del eller alla vägar inom sitt distrikt, och då denna bestämmelse börjat allmänt tillämpas, har det från flera sakkunniga framhållits, att det i stort sett går väl för sig att hava kvar nu gällande lag, dock med partiella reformer. Man får därför anse, att det kommer att dröja länge, innan någon ny väglag antages. Men då måste lagen ändras i de delar, där den till följd av utvecklingen verkar för orättvis såsom i lagens förhållande till mera nämnda samhällen. Vanligen gå genom ett sådant samhälle en eller flera större vägar, där det är en sådan trafik, att det fordras, att vägen bygges som gata, men vägdistriktet gör ej något utöver det nödvändigaste och samhället har ej på grund av sin stora vägskatt råd att kosta på något extra. Följden därav har blivit, att i sådana samhällen den mest trafikerade vägen eller gatan är sämst och förorsakar trafiken onödiga utgifter. Flera exempel skulle kunna anföras. Så finnes i en köping, vars invånare betala 34,000 kronor i vägskatt årligen.

en större väg genom samhället av endast en kilometers längd, men dåligt underhållen, när samhället av nämnda 34,000 kronor ej får nytta för mera än ett à tvåtusen kronor.

För att komma ifrån dessa olidliga förhållanden finnes ej, ifall lagen icke ändras, någon annan utväg, än att samhällena söka stadsrättigheter. Många sådana samhällen hava också av denna anledning sökt och erhållit stadsrättigheter och andra komma av detta skäl att göra likadant, fastän i övrigt ej behov föreligger. Det vore bättre för både vägdistrikt och samhället, att lagen ändrades, så att lagens orättvisa ej framtvingar skilsmässa.

Ännu mera oavvisligt framträder detta krav därigenom, att stadsplane-lagen börjat tolkas så, att vägkassan skulle kunna undandraga sig i vissa fall underhåll av gammal för allmänna trafiken nödvändig väg å planlagt område i dylika samhällen. Detta kan föranleda till skadliga tvister. Missförhållandet skulle kunna avhjälpas, därigenom att innehållet i ovannämnda § 15 kap. 1 i kungl. propositionen intages i gällande väglag. Denna paragraf har varit under så noggrann utarbetning, att den ej torde behöva mera utredning.

På grund härav får jag hemställa,

att riksdagen ville besluta att i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet intages en paragraf av samma innehåll, som återfinnes i Kungl. Maj:ts proposition nr 100 kap. 1 § 15, eller, om detta ej kan bifallas,

att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till ändring i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet, att köpingar och municipalsamhällen måtte få rätt till ersättning av vederbörande vägdistrikt för byggande och underhåll av vägar och gator å planlagt område, som äro av mera allmänt behov och för automobiltrafiken särskilt viktiga.

Stockholm den 22 januari 1926.

Erik Dalberg.